

EL PERQUÈ D'ESTOS MATERIALS

Mitjançant l'**Avaluació Diagnòstica de Primària** (2006) s'ha detectat un alt percentatge d'alumnes **que no saben afrontar problemes amb una resolució que requereix dos operacions consecutives i interrelacionades**. Meditant sobre les possibles causes, considerem que una d'elles pot ser la precipitació a l'hora d'analitzar el plantejament.

Sens dubte la immediatesa és un tret inherent al xiquet: ho vol tot, ja. Eixa actitud vital pot resultar molt valuosa en certs àmbits, però és especialment pernicioso quan s'aplica al context matemàtic, ja que la resolució de problemes requereix anàlisi i concentració. Per això ens sembla interessant que en la primera etapa escolar, abans que eixa actitud arrelle, l'alumne s'enfronte a uns materials que demanen més atenció del que és habitual.

Entre els diversos objectius d'estos materials, el principal és **propiciar que l'alumne analitze els enunciatats dels problemes**. Per això, a vegades, s'enfrontarà a plantejaments més complicats que els habituals. Alguns incorporen inclús dades supèrflues que propiciaran errors. Però la finalitat essencial dels problemes que plantegen estos materials, més que aconseguir el resultat correcte, és **induir a l'anàlisi i a la reflexió**.

Estos materials estan integrats per dos tipus d'elements complementaris: 16 episodis audiovisuals de dibuixos animats i 16 quaderns per a desenvolupar exercicis escrits. Sintetitzem a continuació l'essència de cadascun d'estos components:

1) EPISODIS

Abans que l'alumne s'enfronte a les tasques individuals que planteja el quadern, **es projecta en l'aula** un breu episodi de dibuixos animats. Este element lúdic pretén crear una **predisposició favorable**.

L'episodi propicia també que l'alumne exercite **senzills càlculs mentals**, o que contraste conceptes associats amb la suma/resta (rebre implica sumar; donar implica restar; etc...).

Però potser allò més important és que en tots els episodis hi ha un personatge que primer **intenta resoldre ràpidament** el problema, i després **aplica malament la dada necessària** per a solucionar la segona operació.

Eixa reiterada escena no és purament casual. Volem que l'alumne, abans d'enfrontar-se a les tasques individuals que després li plantejarà el quadern reba, amb simpatia, mitjançant eixos dibuixos animats, una idea: no et precipites i fixa't bé en allò que t'estan preguntant.

2) QUADERNS

Després de projectar un episodi, en el quadern corresponent cada alumne desenvolupa uns exercicis, els objectius dels quals sintetitzem tot seguit:

a) **Dors dels quaderns: buscar una dada oculta**

Per a solucionar problemes que requerixen encadenar dos operacions cal buscar una dada oculta. Cap a eixe objectiu ens conduïx el dors de tots els quaderns, mitjançant un simpàtic exercici basat en el popular joc del punyeta. En la mà tancada està eixa dada oculta que necessita esbrinar.

Les jugades que plantegen els primers quaderns són molt senzilles. Després, progressivament, incrementen la seua dificultat. Al final hi ha algunes realment complicades, però més que solucionar correctament tots estos exercicis, l'objectiu és que l'alumne "jugue" amb la informació que rep, per a buscar les dades ocultes que necessita.

b) **Interior dels quaderns 1 - 8: analitzar enunciats**

En la doble pàgina interior dels quaderns 1 a 8, trobem tres tipus d'exercicis. Tots ells pretenen que l'alumne reflexione sobre l'enunciat. Però cada exercici té distinta finalitat:

Primer exercici. Formula dos preguntes que obliguen l'alumne a rellegir l'enunciat. La primera per a buscar una dada. La segona per a deduir un resultat.

Segon exercici. Requerix completar dos operacions, ambdós basades en un enunciat semblant, enfocat des de dos punts de vista.

Tercer exercici. L'alumne s'implica en la creació d'un enunciat que necessita completar per tal de solucionar el problema.

c) **Interior dels quaderns 9 - 16: operacions encadenades**

Després de potenciar l'anàlisi de l'enunciat en els huit primers quaderns, els huit següents plantegen en la seua doble pàgina interior, dos problemes que requerixen encadenar dos operacions.

Els primers són fàcils. Després progressivament s'incrementa la dificultat. Eixa creixent complicació deriva sobretot d'uns enunciats que a vegades contenen dades supèrflues. Però insistim en el fet que, més important que obtindre el resultat correcte, és provocar la reflexió i exigir concentració.

CONSIDERACIONS FINALS

Entenem que estos materials poden exigir als professors esforços suplementaris (prestar a l'alumne una atenció especial, aclarir dubtes, induir a la reflexió,...).

També sabem que no tots els xiquets i xiquetes podran afrontar al mateix ritme els problemes que estos materials plantegen, perquè en els primers cursos de Primària la capacitat dels alumnes que integren una mateixa classe no és uniforme.

No obstant això, insistim en el fet que la finalitat d'estos exercicis no és avaluar: el principal objectiu és propiciar una actitud. Contra la natural impaciència infantil, resoldre problemes requerix pausa. Per això pareix convenient que en la primera etapa escolar s'enfronten a uns exercicis que demanen més atenció de l'habitual.

Amb eixe esperit s'han elaborat estos materials, que cada professor pot utilitzar del mode que estime més oportú. **Esperem que, en major o menor grau, resulten útils per a potenciar la capacitat analítica dels alumnes.**

Poden sol·licitar este material en la quantitat necessària per a atendre els alumnes del seu centre, especificant si desitja rebre el DVD i els quadernets en valencià o castellà, a:

E-mail: lopez_pilman@gva.es

FAX: 963 184 624